

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 14 . marta 2022.godine
Br. ref.:RK1961/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI02/21

Podnosilac

Sabri Sadiku

Ocena ustavnosti

Presude Vrhovnog Suda Kosova, REV-br. 286/2020
od 8. septembra 2020. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Sabri Sadiku sa mestom stanovanja u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Arsim Krasniqi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Presudu Vrhovnog suda Kosova [REV-br. 286/2020] od 8. septembra 2020. godine (u daljem tekstu: Vrhovni Sud). Presudu Apelacionog suda [Ac.br.560/16] od 16.decembra 2019.godine, kao i Presudu Osnovnog suda u Prištini [C.b3.1469/14] od 08. juna 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 46 [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sa članom 1 protokola 1 [Zaštita imovine] i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 5. januara 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Kosova (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 18. maja 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bajrama Ljatifija za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednica je imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama Hajrizi (predsedavajuća), Gresa Caka Nimani i Safet Hoxha, članovi.
7. Dana 28. januara 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva, i jednu kopiju zahteva je poslao Vrhovnom Sudu.
8. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12 (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava 4 pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21 utvrđeno je da će sudija Gresa Caka-Nimani preuzeti funkciju predsednice Suda nakon isteka mandata aktuelne predsednice Suda Arte Rama-Hajrizi, 26. juna 2021. godine.
9. Dana 31. maja 2021. godine, predsednica Suda, Arta Rama-Hajrizi, je odlukom br. KK 160/21, utvrdila da se sudija Gresa Caka-Nimani imenuje kao predsedavajuća u Većima za razmatranje u slučajevima gde je imenovana kao članica Veća, uključujući ovaj slučaj.

10. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava (4), pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1, člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednica Arta Rama-Hajrizi okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
11. Dana 28. juna 2021. godine, predsednica Suda, Gresa Caka-Nimani, je odlukom KSH.KI 2/21, imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi za člana Veća za razmatranje umesto Arte Rama-Hajrizi, čiji je mandat kao sudije okončan 26. juna 2021. godine.
12. Dana 16 februara 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno podržalo preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Iz spisa predmeta proizilazi da je Skupština opštine Priština dana 24. jula 1974. godine, odlukom 05-463-32/73 potvrdila javni interes za potrebe Skupštine opštine Priština i na osnovu toga počela sa postupkom eksproprijacije katastarske parcele br. 2697, u površini od 0.67,91 ha i broj 2698, u površini od 0.15,25 ha, ili u ukupnoj površini od 0.83,16 ha, na mestu zvanom „Velika jama“, iz posedovnog lista br. 6153 KO Priština, koje su bile u vlasništvu pravnog prethodnika podnosioca zahteva.
14. Dana 23. avgusta 1988. godine, nadležni organ odlukom br. 673/73-5 je pravnom prethodniku podnosioca zahteva dostavio novčanu ponudu u smislu naknade za eksproprijisanu imovinu. Nakon toga je nadležni organ u potpunosti izvršio eksproprijaciju gore navedenih katastarskih parcela br. 2697, u površini od 0.67,91 ha i broj 2698, u površini od 0.15,25 ha, ili u ukupnoj površini od 0.83,16 ha i naložio je izmenu podataka u katastru i parcela je promenjena kao građevinsko zemljište, odnosno društveno vlasništvo. Iz spisa predmeta proizilazi da novčana nadoknada nikada nije realizovana niti od strane prethodnika podnosioca niti od strane podnosioca zahteva.
15. Pravnom prethodniku podnosioca je data ponuda za naknadu od strane opštine Priština, ponuda opštine Priština od 23. avgusta 1988. godine, br. 673/73-5, izdata je na osnovu odluke br. 05-463 32/73 od 24. jula 1974. godine, kojom je eksproprijisana imovina pravnog prethodnika tužilaca za potrebe opštine Priština. Od trenutka donošenja rešenja o eksproprijaciji, kao i ponude koja je data prethodniku podnosioca, ni prethodnik podnosioca niti podnosilac zahteva nisu preduzeli bilo kakvu radnju u pravcu izvršenja ili osporavanja rešenja organa za eksproprijaciju do 08. novembra 2004. godine.
16. Po navodima podnosioca zahteva, pravni prethodnik podnosioca zahteva, nije prihvatio ponudu, već je tražio da mu se zemljište nadoknadi zemljištem zbog čega je navodno uložio žalbu protiv odluke o eksproprijaciji, ali nema nikakvog dokaza da je zbog neslaganja u vezi sa cenom za eksproprijaciju ili ne dodeljivanjem druge zemlje bilo ikakvih sudskih postupaka.

17. Dana 8. novembra 2004. godine, pravni prethodnici podnosioca zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prištini, radi povraćaja imovine i novčane naknade za eksproprijaciju, protiv Opštine Priština.
18. U međuvremenu, pravni prethodnik podnosioca zahteva je preminuo i u ovaj sudski postupak su u svojstvu tužilaca stupili pravni sledbenici H. S., A. S., Sh. S., S. S., V. S., N. S., kao podnosioci zahteva.
19. Dana 21. novembra 2011. godine, Osnovni sud u Prištini je, presudom C.br. 2968/04 odlučio da odbije tužbeni zahtev H. S., A. S., Sh. S., S. S., V. S., N. S., podnosioca zahteva u celosti kao neosnovan, obrazlažući da: *„Između opštine Priština koja je postojala pre intervencije NATO-a na Kosovu i ove opštine koja je tužena ne postoji pravni kontinuitet i sukcesija.*
20. Ne utvrđenog datuma, podnosilac zahteva i ostali naslednici sporne imovine su podneli žalbe pred Apelacionim sudom sa tvrdnjama da je gore navedena presuda zahvaćena povredama parničnog postupka, pogrešno utvrđenim činjeničnim stanjem i pogrešnom primenom materijalnog prava.
21. Dana 25. aprila 2014. godine, Apelacioni sud je rešenjem Ac. br. 3510/12 usvojio žalbu podnosioca zahteva i ostalih naslednika sporne imovine, poništivši presudu Opštinskog suda u Prištini C.br. 2968/04 od 21. novembra 2011. godine, i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje. obrazlažući da: *„Pravni stav prvostepenog suda za sada ne može da prihvati i Apelacioni sud. Činjenica je da je tužena osnovana na osnovu UNMIK-ove Uredbe br. 2000/45, 11. avgusta 2000. godine o samoupravi opština na Kosovu, koja je stupila na snagu 11. avgusta 2000. godine, ima pasivni legitimitet u ovoj pravnoj stvari, pošto je u pitanju nadoknada za eksproprijisanu imovinu, jer se članom 2.4 predviđa da svaka opština koja ima svoj pravni status, pravo da poseduje i upravlja imovinom, da podnese tužbu i da bude tužena pred sudom, pravo da skapa ugovore i pravo da zapošljava radnike. S toga, po tom osnovu, opština je odgovorna za postupke ranije opštine jer je tužena subjekat pravno-građanskog odnosa iz kojeg se stvaraju prava i obaveze. Opština je nasledila nepokretnu imovinu ranije opštine i sada ostvaruje prihode po raznim osnovama, počev od poreza na imovinu i za ostale privredne i poslovne delatnosti i na taj načina joj se aktiva (imovina) povećava, međutim po ovom osnovu ona iz ovog odnosa preuzima odgovornosti, odnosno obaveze i ima svoje specifičnosti za koje ne važi princip generalnog odlučivanja, već odlučivanje zavisi od specifičnog slučaja.“.*
22. Dana 8. juna 2015. godine, u ponovljenom postupku na osnovu rešenja Apelacionog suda, Osnovni sud u Prištini je, presudom C. br. 1469/14 odlučio da odbija tužbeni zahtev podnosioca zahteva i ostalih naslednika sporne imovine u celosti kao neosnovan, utvrdivši da je prigovor Opštine Priština zbog zastarelosti potraživanja u smislu odredbe člana 379. st. 1. Zakona o obligacionim odnosima (ZOO) potpuno osnovan. Te je shodno tome tužbeni zahtev podnosioca zahteva i ostalih naslednika sporne imovine odbijen zbog zastarelosti jer je pravnom prethodniku tužilaca dostavljena ponuda za naknadu od Opštine Priština, ponuda Opštine Priština od 23.08.1988. godine, br. 673/73-5, izdata je na osnovu rešenja br. 05-463 32/73 od 24.07.1974. godine, kojim je eksproprijisana imovina pravnog prethodnika podnosioca

zahteva i ostalih naslednika za potrebe Opštine Priština. Od datuma donošenja odluke o eksproprijaciji i od datuma izdavanja ponude za naknadu proteklo je više od 10 godina a da pravni prethodnik podnosioca zahteva nije preduzeo nijednu radnju. Tek 2004. godine, pravni prethodnik podnosioca je pokrenuo sudski postupak protiv Opštine Priština. Prema tome Osnovni sud je odlučio da odbije tužbeni zahtev zbog zastarelosti.

23. Podnosioca zahteva i ostali naslednici sporne imovine, su uložili žalbu Apelacionom sudu, navodeći da je presuda (C. br. 1469/14) Osnovnog suda u Prištini od 8. juna 2015. godine, zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka, pogrešnim i nepotpunim utvrđivanjem činjeničnog stanja i pogrešnom primenom materijalnog prava.
24. Dana 16. decembra 2019. godine, Apelacioni sud je, presudom Ac. br. 560/16, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i ostalih naslednika sporne imovine, potvrdivši u potpunosti presudu (C. br. 1469/14) Osnovnog suda u Prištini od 8. juna 2015. godine. Apelacioni sud je ocenio, *„U odnosu na žalbene navode da pravo svojine ne zastareva, ovo je tumačenje žalbene strane, jer se u konkretnom slučaju ne radi o pravu svojine koje bi moglo da podrazumeva povraćaj svojine ili druge oblike bilo oslobađanje imovine, deeksproprijacija, već se radi o naknadi na ime eksproprijacije jer pravo svojine kao pravo sada ne postoji na strani tužilaca jer je eksproprijacijom svojina prešla na tuženu u ime javnog interesa, takođe tužiocima je na vreme objašnjeno da zbog isteka roka ne mogu da traže deeksproprijaciju a to im je objasnio opštinski administrator UNMIK-a dopisom od 3. aprila 2003. godine. Po oceni suda, nisu ravnopravni svojina i druga alternativna prava ili naknada, kako u aspektu nastupanja, gašenja ili izmene obaveze, tako i u aspektu sudske zaštite, jer je naknada protivvrednost u novcu eksproprijisane imovine, i zakonodavac je pravilno odredio rok od 10 godina kao maksimalan i objektivno rok da stranka traži svoje pravo na osnovu odluke suda ili drugog nadležnog organa. Pobijane odluke, ona o eksproprijaciji i ponudi cene, spadaju u kategoriju odluka drugih organa prema formulaciji zakonske odredbe.“*
25. Podnosilac zahteva i ostali naslednici sporne imovine su podneli reviziju Vrhovnom sudu Kosova protiv presude Apelacionog suda u Prištini, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presude sudova preinače i tužbeni zahtev tužilaca usvoji u celosti kao osnovan ili da se iste ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje.
26. Dana 8. septembra 2020. godine, Vrhovni sud Kosova je, presudom Rev. br. 286/2020, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i ostalih naslednika sporne imovine, potvrdivši u potpunosti presudu Osnovnog suda i Apelacionog suda.
27. Relevantni deo rešenja Vrhovnog Suda navodi: *“[...] U ponovljenom suđenju, tužioci su propustili da predoče sudu dokaze da su se blagovremeno obratili sudu radi realnog određivanja naknade, dok u spisima predmeta postoji zahtev tužioca iz 2001. godine, u kojem je pravni prethodnik tužilaca tražio deeksproprijaciju imovine koja nije podvrgnuta nameni. Ne stoje navodi u*

reviziji da se u ovom slučaju radi o pravu svojine koje pravo ne zastareva. U principu, sva potraživanja zastarevaju, sa izuzetkom apsolutnih prava, kao i onih koja se tiču porodičnih odnosa. U konkretnom slučaju ne radi se o naknadi ovih vidova štete, već o naknadi na ime eksproprijacije, što znači da između parničnih stranaka imamo pravno obavezujuće odnose na koje se primenjuju odredbe ZOO-a, gde se i rok zastarelosti izračunava na osnovu člana 369. ZOO-a.“

Navodi podnosioca zahteva

28. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporena odluka doneta uz povredu njegovih prava i osnovnih sloboda koje su propisane u članu 46 [Zaštita Imovine] Ustava u vezi sa članom 1 protokola 1 [Zaštita imovine] i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.
29. U smislu povrede prava člana 6 EKLJP odnosno prava na fer suđenje podnosilac zahteva navodi: “ *prema članu 49. Zakona o eksproprijaciji iz 1978. godine, eksproprijator je bio dužan da pokrene postupak za naknadu, što on nije učinio. Prema članu 50. Zakona o eksproprijaciji iz 1978. godine, sporazum je mogao biti zaključen ako je postojala saglasnost između stranaka, koji sporazum je kasnije trebalo uneti u zapisnik koji je tom prilikom vođen i tek tada pravna snaga akta ima izvršni karakter. Članom 52. Zakona o eksproprijaciji je predviđeno da je organ za eksproprijaciju dužan da ako nije postignut sporazum sa sopstvenikom ekspropriisane imovine pokrene sudski postupak, po isteku roka od 3 meseca od trenutka kada rešenje o eksproprijaciji postane pravosnažno, a on to nikada nije učinio. Podnosilac zahteva nije osporio odluku o eksproprijaciji, već je tražio pravo na novčanu naknadu koju nikada nije primio. ”.*
30. Pored toga, u smislu povrede prava člana 6 EKLJP podnosilac zahteva navodi: “ *Smatramo da su se sudovi koji su se prilikom odlučivanja pozvali na član 379. st. 1. ZOO-a (stari zakon), pogrešno pozvali na materijalno pravo jer se u našem slučaju ne radi o pravima obavezujućeg karaktera jer prethodnik podnosioca zahteva nije imao ni volju niti saglasnost da zaključi pravni posao sa organom za eksproprijaciju, što podrazumeva da organ za eksproprijaciju prilikom donošenja odluke o eksproprijacije nije nikada isplatio vlasnika, koja činjenica nije osporena. Smatramo da se u našem slučaju radi o stvarnim pravima, odnosno o pravu svojine i pravu na novčanu naknadu. ”.*
31. Podnosilac zahteva navodi se poziva na neujednačenost sudske prakse redovnih sudova navodeći, “ *U okviru našeg istraživanja uspeali smo da pribavimo dokaz za koji smatram da je relevantan za naš predmet, a to je presuda C. br. 368/16 od 24.02.2019. godine o drugom istovetnom slučaju u Osnovnom sudu u Gnjilanu u vezi sa novčanom naknadom od eksproprijacije, u kojem je sud usvojio tužbeni zahtev kao osnovan i obavezao opštinu Gnjilane, kao organa za eksproprijaciju da isplati bivšem vlasniku ekspropriisane nepokretnosti tržišnu cenu za zemljište koje je oduzeto u javnom interesu. ”.*
32. Dalje, u vezi sa tvrdnjama o povredi člana 46 Ustava i člana 1 protokola 1 EKLJP-a, podnosilac zahteva prvenstveno naglašava da “ *Smatramo da pravo svojine i pravo na naknadu ne zastarevaju i da su zagarantovana i Ustavom*

Republike Kosovo (članom 46.) i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, član 1. Protokola 1. Takođe, ni u Zakonu o eksproprijaciji iz 1978. godine nije predviđen nikakav rok koji predviđa zastarevanje potraživanja novčane naknade.”

33. Podnosilac takođe navodi, “ *Takođe, u članu 1. Protokola 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima je predviđeno da su prava na imovinu iz eksproprijacije hitne prirode i da se moraju nadoknaditi.* ”.
34. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da: (i) proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povreda člana 46 Ustava kao u vezi sa članom 1 protokola 1 i članom 6 EKLjP-a; (iii) da proglasi nevažećim Presudu Vrhovnog Suda [REV-br. 286/2020] od 8. septembra 2020. godine, Presudu Apelacionog Suda [Ac. br. 560/16] od 16. decembra 2019. godine, kao i Presudu Osnovnog Suda u Prištini [C. br. 1469/14] od 8. juna 2015. godine; I (iv) i predmet vrati na ponovno odlučivanje prvostepenom sudu.

Relevantne zakonske odredbe

Zakon o eksproprijaciji Socijalističke Autonomne Pokrajine Kosovo od 17. marta 1978. godine

[...]

Član 21

Korisnik eksproprijacije može do pravosnažnosti rešenja o eksproprijaciji postupno ili delimično odustati od predloga za eksproprijaciju.

Neće se usvojiti delimičan odustanak od eksproprijacije ako bi time bila povređena prava sopstvenika nepokretnosti i ako sopstvenik istakne takav prigovor .

Ako to korisnik eksproprijacije i raniji sopstvenik zajednički zahtevaju, poništiće se pravosnažnost rešenja o eksproprijaciji.

Pravosnažno rešenje o eksproprijaciji poništiće se i na zahtev ranijeg sopstvenika eksproprijisane imovine ako korisnik eksproprijacije u roku od tri godine od pravosnažnosti toga rešenja nije izvršeno, prema prirodi objekata, znatnije, radove na objektu.

Po isteku roka od 10 godina od dana pravosnažnosti rešenja o eksproprijaciji ne može se podneti zahtev za poništaj tog rešenja

Po zahtevu za poništaj rešenja o eksproprijaciji i po odustanku od predloga za eksproprijaciju rešava organ koji je po predlogu za eksproprijaciju rešavao u prvom stepenu, a imovinski odnosi između korisnika eksproprijacije i sopstvenika nepokretnosti rešavaće se u slučajevima spora pred sudovima opšte nadležnosti.

[...]

Član 52

Ako se sporazum o naknadi u celosti ne postigne u roku od 3 meseca od dana pravosnažnosti rešenja o eksproprijaciji, opštinski organ uprave nadležan za imovinski-pravne poslove, bez odlaganja dostavlja sve spise opštinskom sudu na čijem se području nalazi eksproprijisana nepokretnost radi određivanja naknade.

Opštinski organ uprave može i pre isteka roka iz stava 1 ovog člana dostaviti sudu pravosnažno rešenje o eksproprijaciji sa spisima ako je očigledno da do sporazuma neće doći.

Ako opštinski organ ne postupi po odredbi iz stava 1. ovog člana raniji sopstvenik eksproprijisane nepokretnosti može se neposredno obratiti sudu radi određivanja nadoknade.

Zakon o obligacionim odnosima, koji je usvojila Skupština SFRJ-a, na sednici Saveznog veća od 30. marta 1978. godine

[...]

Sporedna potraživanja

Član 369.

Kad zastari glavno potraživanje, zastarela su i sporedna potraživanja, kao što su potraživanja kamata, plodova, troškova, ugovorne kazne.

[...]

Član 379

[Potraživanja utvrđena pred sudom ili drugim nadležnim organima]

Sva potraživanja koja su utvrđena pravosnažnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa ili poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, zastarevaju za deset godina pa i ona za koja zakon inače predviđa kraći rok zastarelosti.

Međutim, sva povremena potraživanja koja proističu iz takvih odluka ili poravnanja i dospevaju ubuduće, zastarevaju u roku predviđenom za zastarelost povremenih potraživanja.

Ocena prihvatljivosti zahteva

35. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
36. Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

37. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

“2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

38. Pri ocenjivanju ispunjavanja gore navedenih uslova prihvatljivosti, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, da je naglasio da osporava akt javnog organa, odnosno presudu [REV-br. 286/2020] od 8. septembra 2020. godine Vrhovnog suda, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je naglasio prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, u skladu sa članom 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
39. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 39 (2) propisuje:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

40. Sud podseća da je gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi ESLJP-a i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava neprihvatljive zahteve iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je definisano u stavu 2 pravila 39. Poslovnika (vidi predmet KI04/21, podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26 takođe vidi predmet KI175/20, podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
41. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi koji se kategorišu kao „očigledni ili jasni nedostatak povreda“; (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi. (Vidi: tačnije za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“ i specifičnosti gore pomenutih četiri kategorija navoda kvalifikovanih kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a o Uslovima prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; Deo III. Neprihvatljivost merituma, A. očigledno neosnovani navodi, stavovi 255 do 284 takođe vidi predmet KI04/21, citiran gore, stav 27 kao i predmet KI175/20, citiran gore, stav 38).
42. U ovom kontekstu, kao i u daljem tekstu, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno u okolnostima ovog slučaja, kako bi ocenio da li je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi predmet KI04/21, citiran gore, stav 28).
43. Sud podseća da podnosilac zahteva u suštini navodi dve vrste povreda i to i) navodne povrede članom 6 EKLJP kao i ii) navodne povrede člana 46 Ustava u vezi sa i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP. Stoga će Sud ove navode pojedinačno razmatrati.

i) Što se tiče navodnih povreda članom 6 EKLJP

44. Sud primećuje da se suština žalbe podnosioca zahteva sastoji u navodu da su redovni sudovi uključujući i Vrhovni sud, proizvoljno primenili materijalno pravo, odnosno odredbe članova Zakona o eksproprijaciji u vezi sa odredbom člana 379. starog ZOO-a, što je rezultiralo povredom prava na pravično i nepristrasno suđenje, kao što je zagarantovano EKLJP-om.

45. S tim u vezi, Sud je, zasnivajući se na sudskoj praksi ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njene karakteristike, kao što su definisane kroz EKLJP kao i princip supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, dosledno naglašavao razliku između „ustavnosti“ i „zakonitosti“ i isticao da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona koje je navodno počinio redovni sud, osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om. (Vidi: u tom smislu, između ostalog, slučajeve Suda KI128/18, podnosilac zahteva: *Akcionarsko udruženje Limak Kosovo International Airport S.H.A., “Adem Jashari”*, rešenje od 28. juna 2019. godine, stav 55; KI62/19, podnosilac zahteva: *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stavovi 56-57; KI110/19, podnosilac zahteva: *Fisnik Baftijari*, rešenje o neprihvatljivosti od 07 novembar 2019. godine, stav 40).
46. Sud je takođe dosledno tvrdio da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može sam oceniti činjenice koje su dovele redovni sud dotle da donese jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupio kao sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo nepoštovanjem granica postavljenih u njegovoj nadležnosti. (Vidi: u tom smislu slučaj ESLJP-a *García Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference koje su tamo korišćene; i vidi, takođe slučajeve Suda KI128/18, gore citiran, stav 56; i KI62/19, gore citiran, stav 58).
47. Vraćajući se na konkretan slučaj, Sud ocenjuje da je Vrhovni sud na logičan, detaljan i pravno zasnovan način sudio u slučaju podnosioca zahteva, gde je objasnio i tumačio pitanje eksproprijacije i naknade za eksproprijaciju. U ovom slučaju, Vrhovni sud je odbio navode podnosioca zahteva o spornoj imovini, što samo po sebi ne predstavlja povredu redovnog sudskog postupka ili povredu prava na imovinu. Naročito, uzimajući u obzir da su argumenti podnosioca zahteva saslušani i ocenjeni o čemu je Vrhovni sud dao dovoljno opravdano obrazloženje.
48. S tim u vezi, Sud ponavlja nalaze Vrhovnog suda: (i) Isto kao oba suda, i ovaj Sud ocenjuje da je tužbeni zahtev tužilaca zastareo u smislu člana 379. st. 1. ZOO-a. Potraživanje pravične naknade za eksproprijaciju nepokretnost zastareva u opštem roku zastarelosti. Zastarelost počinje da teče od prvog dana kada je prethodni sopstvenik imao pravo da se obrati sudu radi određivanja pravične naknade.; (ii) Od dana donošenja rešenja o eksproprijaciji i od dana iznošenja ponude za naknadu proteklo je više od 10 godina a da pravni prethodnik tužilaca ili sami tužioci nisu preduzeli nijednu radnju; (iii) tužioci su propustili da predoče sudu dokaze da su se blagovremeno obratili sudu radi realnog određivanja naknade, dok u spisima predmeta postoji zahtev tužioca iz 2001. godine, u kojem je pravni prethodnik tužilaca tražio deeksproprijaciju imovine koja nije podvrgnuta nameni; i (v) u konkretnom slučaju ne radi se o naknadi ovih vidova štete, već o naknadi na ime eksproprijacije, što znači da između parničnih stranaka imamo pravno obavezujuće odnose na koje se primenjuju odredbe ZOO-a, gde se i rok zastarelosti izračunava na osnovu člana 369. ZOO-a .

49. U vezi sa pravom da se traži kompenzacija unutar zakonskog roka, relevantni deo presude Vrhovnog suda navodi „[...]Po oceni ovog suda, pobijana presuda ne sadrži manjkavosti koje bi dovele u pitanje zakonitost presude u odnosu na primenu materijalnog prava. Isto kao oba suda, i ovaj Sud ocenjuje da je tužbeni zahtev tužilaca zastareo u smislu člana 379. st. 1. ZOO-a. Potraživanje pravične naknade za eksproprisiranu nepokretnost zastareva u opštem roku zastarelosti. Zastarelost počinje da teče od prvog dana kada je prethodni sopstvenik imao pravo da se obrati sudu radi određivanja pravične naknade. Pravnom prethodniku tužilaca je data ponuda za naknadu od strane tužene, dana 28.04.1975. godine, br. 673/73-5, na osnovu rešenja o eksproprijaciji br. 05-463 32/73 od 24.07.1974. godine. Od dana donošenja rešenja o eksproprijaciji i od dana iznošenja ponude za naknadu proteklo je više od 10 godina a da pravni prethodnik tužilaca ili sami tužiocci nisu preduzeli nijednu radnju.“
50. U vezi sa radnjama pravnog prethodnika podnosilaca zahteva, relevantni deo presude Vrhovnog suda navodi: “ Pravo na blagovremeno podnošenje zahteva za naknadu ograničeno je nastupanjem zastarelosti. Takvo određivanje naknade samo po sebi ne može aludirati na zakonsko pravo vlasnika zemljišta da se neposredno obrati sudu, niti se može zaštititi od posledica takvog propusta (da tako dug period ne traži određivanje pravične naknade) pošto je obaveza vlasnika da vodi računa o svojim pravima. Navodi u reviziji da podnošenje takvog zahteva od strane ranijeg sopstvenika nije vezano nikakvim rokom, ne može biti argument da takvo pravo ne zastari. U ovom slučaju se ne radi o prestanku prava zbog protoka vremena, već o gubitku prava da prisilno ostvari naknadu kada istekne rok zastarelosti, u kom roku poverilac nije ostvario svoje pravo i nije tražio od dužnika ispunjenje obaveza.“
51. Sud primećuje da se u ovom slučaju bavimo različitom ocenom i tumačenjem zakonskih odredbi za eksproprijaciju i naknadu za eksproprijaciju, prilikom čega su Osnovni, Apelacioni i Vrhovni sud odbili potraživanja podnosilaca zahteva.
52. Sud, shodno tome, utvrđuje da je podnosilac imao prilike da u raznim fazama postupka iznosi tvrdnje i dokaze koje je smatrao bitnima za svoj predmet; imao je priliku delotvorno pobijati tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njegove tvrdnje koje su, gledano objektivno, bile bitne za rešenje predmeta; činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku su detaljno izneseni, te je stoga postupak, uzet u celini, bio pravičan (vidi: mutatis mutandis, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, stavovi 29 i 30 vidi, takođe predmet Suda KI22/19, podnosilac zahteva: Sabit Ilazi , rešenje od 07. juna 2019. godine, stav 42 kao i predmet Suda KI128/18, gore citiran, stav 58).
53. U okolnostima ovog slučaja, Sud ističe da, pored navoda o povredi člana 6. EKLJP-a, kao rezultat pogrešnog utvrđivanja činjenica i pogrešnog tumačenja zakona, podnosilac zahteva ne potkrepljuje u dovoljnoj meri niti argumentuje pred Sudom kako je ovo tumačenje primenjivog zakona od strane redovnih sudova moglo da bude „očigledno pogrešno“, što je rezultiralo „proizvoljnim

zaključcima“ ili „*očigledno neobrazloženim*“ za podnosioca zahteva ili kako postupci pred redovnim sudovima, u celosti, možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, navode podnosioca zahteva i obrazložili iste. (Vidi: u tom smislu, slučaj Suda KI64/20, podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 03. avgusta 2020. godine, stav 41 i KI22/19, citiran gore stav 43).

54. Shodno tome, Sud zaključuje navodi podnosioca zahteva o povredi prava na fer i pravično suđenje zagarantovanih članom 6. EKLJP zbog pogrešno utvrđivanog činjeničnog stanja i pogrešnog tumačenja i pogreše primene važećeg zakona su (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „*četvrtog stepena*“; i kao takvi, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39.

Što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi člana 6 EKLJP odnosno povrede načela pravne sigurnosti, kao rezultat protivrečnih odluka

55. Sud još jednom podseća na navod podnosioca zahteva u vezi sa povredom načela pravne sigurnosti kao rezultat protivrečnih odluka Osnovnog suda. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi: “ *U okviru našeg istraživanja uspeli smo da pribavimo dokaz za koji smatram da je relevantan za naš predmet, a to je presuda C. br. 368/16 od 24 feb. 2019. godine o drugom istovetnom slučaju u Osnovnom sudu u Gnjilanu u vezi sa novčanom naknadom od eksproprijacije, u kojem je sud usvojio tužbeni zahtev kao osnovan i obavezao opštinu Gnjilane, kao organa za eksproprijaciju da isplati bivšem vlasniku eksproprijisane nepokretnosti tržišnu cenu za zemljište koje je oduzeto u javnom interesu*”.
56. Podnosilac zahteva je u prilog ovom navodu podneo Sudu presudu Osnovnog suda u Gnjilanu, odnosno presudu C. br. 368/16 od 24. februara 2019. godine i pozivajući se na poslednje navedenu, podnosilac zahteva navodi da je u jednom sličnom slučaju Osnovni sud drugačije odlučio.
57. S tim u vezi, tokom razmatranja ovog navoda, Sud se prvo poziva na sudsku praksu ESLJP-a, koji je stalno ponavljao da je jedna od bitnih komponenti vladavine prava pravna sigurnost, koja, između ostalog, garantuje određenu sigurnost u pravnim situacijama i doprinosi poverenju javnosti u sudove (vidi, slučaj ESLJP-a *Štefaničá i drugi protiv Rumunije*, zahtev br. 38155/02, presuda od 2. novembra 2010. godine, stav 38 i slučaj *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 56).
58. Takođe, mogućnost kontradiktornih odluka je nerazdvojna karakteristika bilo kog pravosudnog sistema zasnovanog na mreži osnovnih i apelacionih sudova, sa ovlašćenjima u njihovoj mesnoj nadležnosti, a odstupanje se može dogoditi čak i unutar istog suda, koje se, samo po sebi ne može smatrati suprotnim (vidi, slučaj *Santos Pinto protiv Portugalije*, zahtev br. 390005/04, stav 41, presuda od 20. maja 2008. godine, stav 41, vidi, i slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva: „*IF Skadeforsikring*“, presuda od 27. februara 2019. godine, stav 66).

59. ESLJP je dalje uspostavio tri osnovna uslova koji su prihvaćeni u sudskoj praksi Suda da bi se utvrdilo da li razilaženje navodnih sudskih odluka predstavlja povredu člana 6. EKLJP-a, a koji utvrđuju sledeće: (i) da li postoje „*duboke i dugoročne*“ razlike u sudskoj praksi; (ii) da li domaći zakon uspostavlja mehanizme koji mogu da rešavaju takve razlike; i (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i sa kakvim efektom (u tom smislu vidi slučajeve ESLJP-a, *Beian protiv Rumunije* (br. 1), presuda od 6. decembra 2007. godine, stavovi 37-39; *Grkokatolička župa Lupeni i drugi protiv Rumunije*, presuda od 29. novembra 2016. godine, stavovi 116 - 135; *Iordan Iordanov i drugi protiv Bugarske*, presuda od 2. jula 2009. godine, stavovi 49-50; *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, gore citiran, stav 53; i vidi, slučaj Suda, KI29/17, podnosilac zahteva: *Adem Zhegrova*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. septembra 2017. godine, stav 51, i vidi i gore citirane slučajeve Suda, KI42/17, podnosilac zahteva: *Kushtrim Ibraj*, stav 39, KI87/18 podnosilac zahteva: „*IF Skadiforsikring*“, stav 67, gore citiran, KI107/19, podnosilac zahteva: *Gafurr Bytyqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine).
60. Sud primećuje da je ESLJP u razvoju koncepta „*dubokih i dugoročnih razlika*“ takođe uzeo u obzir da li je odstupanje izolovano ili pogađa veliki broj ljudi (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a, *Grkokatolička župa Lupeni i drugi protiv Rumunije*, gore citiran, stav 135).
61. Sud u tom smislu takođe primećuje da ESLJP nije utvrdio povredu člana 6. EKLJP-a u slučajevima različite sudske prakse, čak iako je to uticalo na veliki broj ljudi u odnosu na isti slučaj u kratkom vremenskom periodu pre nego što su relevantne sporove rešavali viši sudovi, što je omogućavalo državnim mehanizmima da obezbede odgovarajuću doslednost (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a, *Albu i drugi protiv Rumunije*, presuda od 10. maja 2012. godine, stavovi 42 - 43).
62. Poslednje navedeni se odnosi na drugi i treći uslov, odnosno postojanje mehanizma koji može da reši nedoslednosti u sudskoj praksi i da li je taj mehanizam korišćen i sa kojim efektom. S tim u vezi, ESLJP je u početku utvrdio da nedostatak takvog mehanizma predstavlja povredu prava na pravično suđenje zagarantovano članom 6. EKLJP-a (vidi, u ovom smislu, *Tudor Tudor protiv Rumunije*, presuda od 4. marta 2009. godine, stavovi 30-32; i *Ştefăniţă i drugi protiv Rumunije*, presuda od 2. februara 2010. godine, stavovi 37-38; i *Nejdet Şahin i Perihan Sahin protiv Turske*, gore citiran, stav 54).
63. Sud takođe prvo mora ponoviti da, na osnovu sudske prakse Suda, nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke redovnih sudova, čak i ako su donete u očigledno sličnim postupcima, budući da se njihova nezavisnost mora poštovati (vidi, slučaj ESLJP-a *Adamsons protiv Letonije*, gore citiran, stav 118, vidi, takođe slučajeve Suda KI87/18, podnosilac zahteva: *IF Skadeforsikring* i KI35/18, podnosilac zahteva: *Bayerische Versicherungsverband*, gore citiran).
64. Pored toga, podnosioci zahteva u vezi sa navodima o ustavnoj povredi osnovnih prava i sloboda kao rezultat razlika u sudskoj praksi, moraju da podnesu Sudu relevantne argumente u vezi sa činjeničnom i pravnom sličnošću slučajeva za koje se tvrdi da su rešeni drugačije od strane redovnih sudova, što je rezultiralo kontradiktornim odlukama u sudskoj praksi i koje su mogle rezultirati

povredom njihovih ustavnih prava i sloboda zagantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a (vidi, gore citirani slučaj KI35/18, podnosilac zahteva: *Bayerische Versicherungsverband*, stav 76).

65. Na osnovu gore navedenog, u ovom slučaju, Sud podseća da je podnosilac zahteva u kontekstu svog navoda o povredi načela pravne sigurnosti, kao rezultat neslaganja u sudskoj praksi Osnovnog sud u Gnjilanu, podneo Sudu presudu Osnovnog sud u Gnjilanu [C. br. 368/16], za koju tvrdi da njegov slučaj uključuje iste činjenične i pravne okolnosti kao i one u slučaju o kojem je odlučeno osporenom presudom.
66. Povodom ovog navoda podnosioca zahteva, Sud podseća da je podnosilac zahteva podneo Sudu samo presudu Osnovnog sud u Gnjilanu [C. br. 368/16] od 24. februara 2019. godine, ali ne i odluke koje su prethodile poslednjoj ili bilo koju drugu odluku.
67. Sud primećuje da se gore navedeni slučaj razlikuje od slučaja koji je pred nama, iz sledećeg razloga: (i) kao prvo, u slučaju koji je podnosilac zahteva podneo Sudu, protiv opštine Gnjilane je R.O. dodeljena kompenzacija za eksproprianu imovinu jer se imovina vodila na R.O i istome nikada nije ponuđena adekvatna nadoknada za eksproprianu imovinu, dok se u slučaju pred nama u slučaju koji je podnosilac zahteva podneo Sudu, protiv Opštine Priština, podnosiocu je 23 avgusta 1988 godine odlukom br. 673/73-5 Opštine Priština ponudila nadoknadu za eksproprianu imovinu; (ii) podnosilac zahteva nikada nije pokrenuo postupak protiv odluke br. 673/73-5 Opštine Priština u vezi sa visinom kompenzacije, dok opština Gnjilane nikada nije ponudila kompenzaciju R.O. za eksproprianu imovinu niti je ikada prenela vlasništvo nad spornom imovinom.
68. Sud još jednom podseća da je u slučaju podnosioca zahteva, Osnovni sud u Pristini sud svojom presudom [C.br. 1469/14] obrazložio da, “*Sud je odlučio da odbaci tužbeni zahtev zbog zastarevanje jer je pravnom prethodniku tužioca data ponuda za nadoknadu od strane tužene- ponuda tužene od 23.08.1988. godine, broj 673/73-5 je doneta na osnovu rešenja odlukom br. 05-453 32/73 od 27.07.1974. godine, kojom je eksproprijsana imovina pravnog prethodnika tužilaca za potrebe tužene. Ponuda tužene data je od strane nadležnog organa i budući da je ista postala, u skladu sa odlukom br. 05-*453 32/73 od 27.07.1974. godine, punosnažna o eksproprijaciji imovine pravnog prethodnika tužilaca, i sud je citirane odredbe prihvatio to kao osnov za zastarevanje. Od datuma donošenja odluke o eksproprijaciji i od datuma donošenja ponude za nadoknadu prošlo je više od 10 godina, a da nije preduzeta nijedna radnja od strane prethodnika tužilaca ili od strane tužilaca. Samo je 2004. godine pravni prethodnik tužilaca inicirao je sudski postupak protiv tužene.*”
69. Dalje, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 560/16] obrazložio da, “*...Apelacioni sud podržava pravno stanovište prvostepenog suda kao pravilno i u odnosu na primenu materijalnog prava, jer je u konkretnom slučaju tužba podneta po isteku roka od 10 godina od trenutka donošenja rešenja o eksproprijaciji od 24.07.1974. godine, odnosno od trenutka ponude tužene za naknadu od 23.08.1988. godine. U konkretnom slučaju imamo pravosnažnu odluku o eksproprijaciji, a takođe delom te odluke trebalo je smatrati i ponudu za cenu*

iako je ista podneta kasnije, takođe, prethodnik tužilaca nije osporio eksproprijaciju, već je tražio da mu se umesto cene dodeli drugo zemljište, međutim, to ne predstavlja relevantnu stvar u smislu protoka rokova”.

70. Na kraju, Sud još jednom podseća da je u slučaju podnosioca zahteva, Vrhovni sud svojom presudom [Rev. br. 286/2020] obrazložio da se “ *Po oceni ovog suda, pobijana presuda ne sadrži manjkavosti koje bi dovele u pitanje zakonitost presude u odnosu na primenu materijalnog prava. Isto kao oba suda, i ovaj Sud ocenjuje da je tužbeni zahtev tužilaca zastareo u smislu člana 379. st. 1. ZOO-a. Potraživanje pravične naknade za eksproprijisanu nepokretnost zastareva u opštem roku zastarelosti. Zastarelost počinje da teče od prvog dana kada je prethodni sopstvenik imao pravo da se obrati sudu radi određivanja pravične naknade. Pravnom prethodniku tužilaca je data ponuda za naknadu od strane tužene, dana 28.04.1975. godine, br. 673/73-5, na osnovu rešenja o eksproprijaciji br. 05-463 32/73 od 24.07.1974. godine. Od dana donošenja rešenja o eksproprijaciji i od dana iznošenja ponude za naknadu proteklo je više od 10 godina a da pravni prethodnik tužilaca ili sami tužioci nisu preduzeli nijednu radnju.”.*
71. S tim u vezi, Sud smatra da su osporene presude redovnih sudova uključujući i presudu Vrhovnog suda obrazložene i da se za tumačenje Vrhovnog suda, u vezi sa činjenicama koje je podnosilac zahteva izneo na ocenu, ne može reći da je bilo proizvoljno, neobrazloženo ili da je moglo uticati na pravično suđenje, već se samo radilo o tumačenju i sprovođenju zakona (vidi, analogno, slučaj KI29/17, podnosilac zahteva: *Adem Zhegrova*, gore citiran, stav 57).
72. Stoga, u smislu svoje sudske prakse, Sud ocenjuje da nije moguće utvrditi postojanje „*dubokih i dugoročnih razlika*“ u sudskoj praksi redovnih sudova uključujući i presudu Vrhovnog suda koje ugrožavaju načelo pravne sigurnost s obzirom da okolnosti slučaja na koji se poziva podnosilac zahteva nisu iste kao i okolnosti slučaja koje podnosilac osporava pred sudom (vidi, analogno slučaj KI29/17, podnosilac zahteva: *Adem Zhegrova*, gore citiran, stav 53).
73. Prema tome, Sud smatra da način na koji je Vrhovni sud ocenio i razmatrao slučaj podnosioca zahteva ne stvaraju dovoljno osnova za obrazloženje navoda o povredi načela sigurnosti, kao posledica kontradiktornih odluka redovnih sudova (vidi, slučaj KI29/17, gore citiran, stav 58)
74. Shodno tome, Sud zaključuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi prava na fer i pravično suđenje zagarantovanih članom 6. EKLJP zbog povrede načela pravne sigurnosti, kao rezultat protivrečnih odluka su (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi sa „*očiglednim ili jasnim nedostatakom povrede*“; i kao takvi, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

ii) Što se tiče navodnih povreda člana 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola I EKLJP

75. Što se tiče povreda prava zagarantovanih članom 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola I EKLJP, sud podseća da prema uspostavljenoj sudskoj praksi

ESLJP-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan u skladu sa kriterijumom (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi kada se ispuni jedan od dva karakteristična uslova, i to:

- a) kada podnosilac zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta to sasvim očigledno (vidi: u tom smislu, predmet *ESLJP-a Trofimchuk protiv Ukrajine (odluka)* br. 4241/03 od 31. maja 2005. godine, vidi, takođe, *Baillard protiv Francuske (odluka)* br. 6032/04 od 25. septembra 2008. godine);
 - b) kada podnosilac zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučaj KI166/20, podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43).
76. U konkretnom slučaju, podnosilac je naveo povredu člana 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola I EKLJP, međutim podnosilac dalje u zahtevu ne pruža detaljnije obrazloženje kako je došlo do povrede ovih članova već ove navode dovodi u vezu sa navodima u vezi sa pravom na fer suđene odnosno prava zagantovana članom 6 EKLJP-a, čime se sud bavio u relevantnom delu ove odluke.
77. Povodom ovih navoda, Sud primećuje da podnosilac zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dodatno kako i zašto je došlo do povrede ovih relevantnog člana Ustava. Sud podseća da je on dosledno isticao da samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP i njihovo pominjanje nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, predmete KI175/20, citiran gore, stav 81 KI166/20 citiran gore stav 52 KI 04/21 citiran gore stav 38- 39).
78. Shodno tome, Sud zaključuje navodi podnosioca zahteva o povredi prava na imovinu zagantovanih članom 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola I EKLJP, treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovane jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi jer je podnosilac zahteva jednostavno naveo jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene i kao takvi, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

Zaključak

79. Stoga, Sud zaključuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih (i) članom 6 EKLJP-a navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoq stepena“ kao i navodi koji se kategorišu kao „očigledni ili jasni nedostatak povreda“; i (ii) članom 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLJP navodi koji se kvalifikuju kao „nepotkrepljeni ili ne obrazloženi“. Prema tome, zahtev se u celosti treba proglasiti neprihvatljiv kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilom 39 (2), dana 16. februara 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Iqatifi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani